DE

SYPHILIDE NEONATORUM.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA,

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE GRATIOS

MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITERARIA BEROLINENSI

UT SUMMI

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR

DIE XI. M. OCTOBRIS A. MDCCCXXIV

H. L. Q. S.

PUBLICE DEFENDET

AUTOR

GUILELMUS RIES

HAMBURGENSIS

OPPONENTIBUS:

A. HEICHELHEIM, MED. et CHIR. DR.

F. IPPEL, MED. et CHIR. CAND.

H. JONAS, MED. et CHIR. CAND.

BEROLINI MDCCCXXIV.

FORMIS BRÜSCHCKIANIS.

NEC NON

VIRO DOCTISSIMO

H. M. COHN

DOCTORI MEDICINAE et CHIRURGIAE,

ARTEM MEDICAM, CHIRURGICAM et OBSTE-

TRICIAM FELICISSIME HAMBURGI

EXERCENTI,

NEC NON

AMICO CARISSIMO, DILECTISSIMO

NATH. IS. HEINE

NEGOTIATORI HAMBURGI,

OB SUMMA

IN SE MERITA ET BENEFICIA,

HASCE

STUDIORUM SUORUM PRIMITIAS

EXIGUUM GRATI ANIMI DOCUMENTUM

D. D. D.

AUCTOR.

Praefatio.

De morbo, quem Syphilidem neonatorum vocamus, eteres medici parum disseruerunt, quod quidem ariis nititur causis: primo quod morbus ipse non um frequens olim, quam nostris temporibus, fuit; um quod de infantibus, hoc morbo affectis, cum er paucos tantum menses vitam degant, neque er tempus satis diuturnum, neque satis accuratas uaestiones instituere potueris; morbi denique iagnosis revera difficillima est variaque eius symptomata aliis cum morbis, v. c. morbo scrofuloso acile confundi possunt. Recentiores vero iis de yphilide neonatorum collectis observationibus, et e ratione, qua illi medemur, et qua in neonatis ontagium nascitur, generalia et certa quaedam roponere conati sunt. Syphilis igitur neonato-

rum cum morbus sit tanti momenti tamque gravis, cum infantes, eo affecti, cura rationali et radicali neglecta, per breve tantum tempus vita fruantur, cum morbi ipsius et incipientis et decrescentis tantum proprii insit, ut a syphilide adultorum plane differat, nonnullos infantes, hoc morbo affectos, nostra in urbe observandi occasione mihi oblata, de morbo illo hoc mihi specimen scribendum esse censui. De syphilide neonatorum non uberius quid et copiosius reipublicae litterariae propositum esse inter omnes constat; in libris enim, in quibus de syphilide universali vel singulis eius formis agitur, tota haec res paucis tantum absolvitur. Quare huius morbi descriptionem in dissertatione inaugurali exhibendo haud vanam neque inutilem rem me aggressurum esse duxi. Nequaquam me fugit, de hac re pauca tantum nova et fere nil novi proferri posse; iuvene vero, e musarum sede vix ac ne vix quidem dimisso, quid novi, quum experientiae ratio habenda sit, expectes? Quare faveas, quaeso, benevole lector, huic exiguo specimini, quod quaestiones tantum, quas illi viri docti de hac re instituere, collectas, in unum redactas diiudicatasque continet, serenaque fronte ut has studiorum primitias accipias oro rogoque.

Symptomatologia.

Symptomata, quae in neonatis lue affectis saepissime observantur, haec sunt: ophthalmia neonatorum, quae coniunctivitidis medorrhoicae speciem prae se fert; pustulae purulentae; ulcera; tumores; aphthae s. tumores venerei in ore; pustulae lividae, crustaceae vel ulcerosae; ulcera venerea in genitalibus et in orificio ani; rhagades denique et tubercula in manibus et pedibus.

N o s o g r a p h i a.

Die post natalem octavo, decimo vel decimo quarto prima plerumque syphilis signa ostendit. Tales pueri praecipue lividi, macilenti sunt, cutem subnigram, aridam habent, debiles sunt, frigidi, quasi obstupefacti; simul autem inquieti, praesertim in calore, cum motibus frequentibus artuum et oris et leni cum vagitu. Cutis inprimis circa anum', perinaeum, scrotum vel vulvam maculis obtegitur varii ambitus, initio magis rubri coloris, sensim autem sensimque in fuscum, atque intra aliquot septimanas in ulcera superficiaria, lardacea et serpentia abeuntibus. Quodsi contagium syphiliticum nunc inter partum in puerum agit, hae

maculae in iis praesertim apparent locis, quae vehementer premebantur, sic in pluribus locis capitis, circa supercilia, frontem, humerum, umbilicum et in regione ossis sacri. In toto corpore porro exanthemata venerea, plerumque diffusa et singularia, raro frequentia, observantur: stigmata minora et acuminata quam variolae, quae tandem parva tubercula materiei flavae formant, in fundo rubro, sublimi, quaeque post suppurationem maculas fuscas cuprei coloris relinquunt; aut tumores plani, magni et profundi oriuntur, qui suppurantur et crustas crassas atque duras formant, quibus remotis ulcera dolorifica, spongiosa oriuntur, quae tarde sanescunt et cicatrices relinquunt. Ceterum maculae luridae, rubrae, coeruleae vel fuscae, irregulares, paululum prominentes observantur, quae interdum laticem et quidem saepe cruentam exsudant; vel exanthema crustaceum, interdum tenax, oritur, psoriasis syphilitica vel lepra venerea dictum: maculae maiores vel minores, quae interdum rubrae, paululum asperae et elevatae sunt, interdum excoriationes formant, ubi tum crusta tenuis in iis oritur, rhagadibus et fissuris interscissa. Inter maculas etiam tubercula laevia, nitida, rubra vel sine colore, rotunda et in apice paulum plana inveniuntur, quae diu non mutantur, interdum autem crustam parvam formant. Oriuntur in facie, dorso, pectore et extremis partibus, etiam in orificio ani, ubi saepe suppurata inveniuntur.

Si virus syphiliticum partes afficit, quarum superficies aliquid secernit, inflammatio earum atque secretio augentur. Hac ratione interna palpebrarum pars, nares atque aures affici possunt. Oculus, si afficitur, quod,

ut auctores proponunt, primarium luis venereae signum est, initio ruber et sensibilis fit, et inflammatio quandoque exigua, quandoque gravis est. Haec ophthalmia neonatorum, quae varia nomina nacta est, ut ophthalmiae purulentae, oculi purulenti, purulent ophthalmia of infants, Blepharoblennorrhoeae, Ophthalmoblennorrhoeae, ophthalmiae puriformis, lippitudinis neonatorum, a photophobia cum rubore levi coniunctivae palpebrarum, praecipue in interno oculi angulo, et palpebrarum pruritu incipit. Palpebrae muco glutinoso obteguntur, qui indurescit atque eas conglutinat; si aperiuntur, lacrymae ex oculo effluunt. Praeterea coniunctiva palpebrarum intumescit, atque iste tumor initio mollis, elasticus est, et facile sanguinem emittit. Paulo post photophobia atque muci secretio increscunt, mucus puriformis et quidem purulentuus redditur, tumor coniunctivae palpebrarum, praesertim palpebrae superioris, et rubor augentur, atque, si nunc, palpebris antea tepida aqua mollitis, oculum aperire velis, ingens copia puris ex albo-viridescentis, ut ex urethra in gonorrhoea, effluit atque interdum totas genas obtegit. Iam oculi bulbus saepius pure adeo obductus est, ut externae eius membranae vix discerni possint. Si oculum ab hoc pure liberaveris, si tantum blepharoblennorrhoea adest, coniunctivam bulbi paulum rubefactam invenies, coniunctivam palpebrarum autem ruberrimam atque tumefactam. Si contra ophthalmoblennorrhoea adest, coniunctiva etiam oculi vehementer rubet atque adeo tumet, ut totam paene corneam obtegat. Tum haud raro accidit, ut haec lippitudo in pessimam oculi ipsius suppurationem atque caecitatem

abeat, vel staphylomata oriantur, quae visum impediunt vel plane auferunt. — Etiam e naribus interdum latex puriformis et quidem saniosus effluit, oritur coryza venerea, interdum autem gravedo adest, dum pus siccessit. Nonnunquam in apice narium macula quasi nigra observatur, quae fovea est, quam pustula plana vel etiam paululum elevata fecit, et saepe celeriter in gangraenam transit. Nec minus ex auribus simile quid effluit, atque hunc aurium fluxum una cum lippitudine nonnulli certa ac pathognomonica luis venereae infantum signa esse putant.

Ceterum syphilis neonatorum hisce symptomatibus cognoscitur:

In parte capitis cum pilis obtecta ulcera oriuntur, quae ambitum nucis avellanae et ultra habent, atque mox increscunt albescuntque; ex iis latex saniosus effluit, qui malum spargit odorem; denique nigrescunt. Pustulae, quae in hac parte oriuntur, variolis similes sunt, attamen multo planiores; adeo celeriter in suppurationem abeunt et siccescunt sine ruptura. Tumores, qui in pilosa capitis parte apparent, interdum rotundi durique sunt et furunculis similes, interdum formae irregularis atque molles. Saepe diffusi et singulares adsunt, nonnunquam autem sat confluentes. Non dolent, plerumque discutiuntur, vel in abscessus transeunt, ubi per aliquot dies characterem inflammatorium assumunt. Praeter caput humeros, latera spinae dorsi et anum occupant; in regione lumbali saepe tumores lati, elevati, molles, nigri inveniuntur, qui plerumque tantum in externis tegumentis sedem habent.

Facies interdum livida est, interdum tota cutis ni-

gra, arida atque rugosa est, ita ut pueri senum speciem prae se ferant. Haec neonatorum lue syphilitica affectorum facies iam primis vitae mensibus observatur, adeo ut infantes septuagenariis similes sint. Plicarum rugarumque eadem ubique forma est, quare pathognomonica luis syphiliticae infantum signa haberi possunt. In facie etiam pustulae parvae, aridae, atque aliae, quae inflammantur, apparent. Interdum in facie et in regione umbilici erysipelas inflammatorium oritur, quod primum maculam parvam, rubram et planam refert, mox autem celerius vel tardius increscit et totam faciem occupat.

In ore inveniuntur aphthae, ulcuscula plana, albida in interna genarum parte, in faucibus et palato mobili, quae celeriter has partes exedunt destruuntque: porro ulcera venerea cum fundo impuro livido et marginibus duris elevatis in labiis vel in gingiva; versus frenulum linguae vel in lingua ipsa speciem inflammatoriam habent et partium ustarum vel erosarum formam assumunt; tum interdum pustulae vel vesiculae oriuntur ex stigmate parvo purulento, quae in ulcera venerea transeunt. Labia hiscunt et etiam in angulis oris ulcuscula parva observantur. Ad haec omnia accidit, ut humore partes erodantur maxime, quae aëris accessui patent. Morbo increscente ulcera illa oris in destructiones maximas abeunt, ita ut respirationem impediant; inde vox rauca, clamores nocturni, noctes insomnes, deglutitio difficilis, tabes et denique mors.

Ulcera in pectore et in lateribus rariora sunt, saepius autem circa umbilicum, in abdomine, in inguini-

bus et in regione axillari, in osse sacro et circa anum oriuntur. Haec ulcera vel magna vel parva sunt, et quidem lardacea; erosionum simplicium cutis speciem referunt, mox autem latiora fiunt, partes proximas erodunt atque saniem foetidam edunt; initio colore albido sunt crusta alba vel lurida aut parvis punctis farinaceis tecta, tandem nigrescunt et gangraena afficiuntur.

Rhagades et pustulae circa anum ad frequentissima symptomata pertinent. In pueris interdum ulcus cancrosum rotundum in glande conspicitur. Apparet hoc ulcus sub forma pemphigi venerei, bullae crystallinae singularis variae magnitudinis, quae lympham tenuem vel crassam, pellucidam vel obscuram, flavam, rubram, acrem continet, quae in aliis locis pruritum et dolorem efficit. Evanescunt et saepe redeunt, haud raro in suppurationem abeunt. Fluxus ex urethra rarissime occurrit; saepius apparent dysuria, inflammationes et ulcera circa scrotum. In puellis urina interdum ardorem efficit et nonnunquam inde tumor labiorum oedematosus oritur; ex vagina latex subflavus effluit, qui ab excretione humoris aquosi, quae in omnibus puellis statim a partu observatur, bene distinguendus est.

In extremis partibus pustulae purulentae, tumores mucosi et aquosi oriuntur. In digitis pustulae magnae apparent, quibus interdum ungues perduntur; etiam exanthema scabiosum nonnunquam inter digitos apparet. In pedibus praeter oedema, pustulas et unguium iacturam etiam rubor et inflammatio in calce observatur. Pustulae et ulcera, quae in extremis partibus

riuntur, ad ossa facillime penetrant, quae carie affi-untur. Praesertim id fieri solet, si cum syphilide iorbus scrofulosus coniunctus est. Infantem vidi, qui ı brachiis et genis carie syphilitica laborabat pertina-issima. —

Quando syphilis localis puerorum in universalem ranseat, nunquam tam certo ut in adultis definiri otest. Attamen eam suspicari poteris, si cum symp-omatibus, quae prius certum locum occupabant, ex-nthemata per totum corpus propagata, maculae coe-uleae et coloris cuprei, ulcera in cute et tumores landulosi totius corporis, praesertim sub axillis et in ollo, se couiunxerunt, et si infans faciem propriam, ıgis plenam, nanciscitur. Infantes tunc macie corri-iuntur et cum carie vita eorum desinit.

Diganosis syphilidis neonatorum signo unico niti on potest; sed summa omnium symptomatum una ım inquisitione sanitatis matris decernere debet. In eonato enim ulcera et pustulae, fluxus vel denique ımores et condylomata adesse possunt, attamen prop-er id contagium venereum assumere non convenit. ed si unum horum symptomatum natura et vehemen-a sua specificum characterem praebet, aut si plura se oniungunt, pertinaciter persistunt aut invicem conse-uuntur, illud subesse iudicandum est.

Pustulae purulentae, haud frequentes, quae iterum on apparent, si semel evanuerunt; pustulae rubrae, iffusae, elevatae, evanescentes vel siccescentes; tumo-es in facie, in dorso et in brachio, qui in suppuratio-em abeunt; erysipelas phlegmonodes, quod interdum ımores non suppurantes invadit; omnia haec sympto-

mata signa dubia haberi possunt. Quodsi autem pustulae purulentae frequentes sunt, aut, quamvis non frequentes, iterum apparent, si semel evanuerunt; si pustulae planae sunt, colorem lividum referunt, in suppurationem abeunt aut tarde siccescunt, atque vestigia relinquunt maculis scorbuticis similia; si tumores, sive suppurent sive phlegmonodis naturae sint, valde frequentes sunt, aut magna copia invicem consequuntur; si denique omnia haec varia phaenomena post alia symptomata apparent, quae syphilitica habebantur, quaeque celeriter evanuerunt; de morbi natura atque causa haud dubitandum est.

Haud raro excoriationes suppurantes in orificio ani et pustulae circa scrotum aut in inguinibus infantum, qui male nutriuntur aut negligenter curantur, apparent. Negligentia in lavando et inopia linteorum purorum efficiunt, ut excrementa per se iam acria in has partes agant. Sic epidermis in partibus frictioni expositis mox destruitur, et cum quotidie squalores cicatricem vulnerum illorum impediant, ulcera circumscripta oriuntur, quorum basis nigra et margines suppurantes sunt. Ex iisdem causis, coniunctis cum onere corporis semper in unam eandemque partem cubantis, et continua talium partium frictione, ubi epidermis valde tensa est, intelligi potest, quomodo ulcera in ano et in articulis neonatorum, qui per aliquod tempus neglecti erant, oriri possint. Quodsi autem hae excoriationes atque haec ulcera ex pustulis vel variolis suppurantibus prodeunt; si plures hebdomades post partum et deinceps apparent; si celeres progressus faciunt, quamvis remedia aptissima contra ea in usum

cata sint; si denique cum nonnullis aliis signis, per decernentibus, complicata sunt, tales infantes lue nerea affectos esse credendum est.

Sic etiam ophthalmia levis, quae tantum excretiom mucosam, paululum purulentam, ostendit, signum philidis est valde incertum. Quodsi autem haec hthalmia est purulenta, atque oculi brevi tempore t destruuntur, aut maculis albidis obteguntur, congium venereum sat patet.

Certissima syphilidis signa sunt: pustulae planae lividae in superficie cutis, aut in genitalibus et in ificio ani; ulcera syphilitica in superficie interna laorum pudendorum externorum, in frenulo et in orio ani; pustulae in glande, quae in suppurationem ierunt; ophthalmia purulenta; fluxus e naribus puentus et saniosus; ulcera syphilitica in labiis, lingua, llo et in palato mobili; ulcera in capite, circa umicum, in axillis; caries, quae abscessos in partibus seis sequitur; pustulae denique purulentae et freentes in manibus et pedibus. —

Hecker 1) symptomata syphilidis neonatorum mane variare proponit, prout infantes in transitu per ginam contagio vel ulceris syphilitici vel fluoris albi ecti sint. Si ex fluore albo contagio subest, decur quidem morbi longus ipseque minus vehemens, ratio tamen multo difficilior est. In partibus pri-

1) Deutliche Anweisung, die venerischen Krankheiten genau zu erkennen und richtig zu behandeln, Erfurt, 1791.

mum contagio affectis modo nulla symptomata observantur, modo inflammatio tantum oritur, quae fere evanescit, et in eadem aliisve partibus recrudescit. Infantes cuti mollissima gaudent, in qua rarissime maculae observantur, facie paulo turgidiori. Sic saepe aetatem unius vel etiam duorum annorum assequuntur. Tum sensim sensimque ossa tumescunt, cuti interim haud mutata. Qui ossium affectus decursum tardum absolvent, ipsaque parum dolent et denique in paedarthrocacem transeunt, quibus et ipsa et articuli plane destruuntur. Uno eodemque tempore varii glandulorum tumores in inguinibus, pone aures, sub brachio oriuntur, qui diu sine doloribus persistunt, tandem inflammantur et in suppurationem abeunt; ulcera sic orta fundum spongiosum praebent, colorem albidum et lardaceum, et pus, quod in iis gignitur, lacti simile est. Praeterea impetigines pertinacissimae, praesertim tinea, ophthalmiae purulentae, otorrhoea, tussis, blennorrhoeae e naribus et in puellis in genitalibus, quae simul vehementer pruriunt, oriuntur. In pueris eiusmodi animi facultates velociter excoluntur, et extremae partes inferiores macrescuut debilesque persistunt. Quando symptomata ista mitiora sunt, aetate provectiore et in puellis maxime sub primis menstruis sponte evanescunt; sin autem sunt maioris momenti, febris lenta aegrum paulatim conficit."

Haec morbi imago morbo scrofuloso atque rhachitidi similior est, quae cum syphilide, praesertim in pueris, arcte coniunguntur, adeo ut syphilis gradatim in eas transire possit. Pro vera autem syphilide vel mo pro modificata vel larvata symptomata illa haberi

n oportet, quoniam in pueris saepe observantur, i ex matribus nullo modo syphiliticis nati sunt, taque pueri cum aliis luem veneream communicare nino non valent; praeterea aetate provectiore sponte escunt, quod quidem saepissime in morbo scrofuo et rhachitide, nunquam autem in syphilide ad tum usque gradum evecta fieri potest.

A e t i o l o g i a.

Eandem naturam, quam lues venerea in adultis ert, etiam in pueris praebet. Morbi sedes in sysnate lymphatico est, quod malo augescente omni ione mutatur.

Contagium syphiliticum aut per parentes aut per ricem in pueros transferri potest. Parentes triplici do neonatis id impertire posse dicuntur: primo in iceptione, tum gestationis tempore, denique in partu. ac divisio facta est in luem infantum connatam et partu acquisitam.

Vulgo creditum est, in ipsa conceptione contagium i et simul cum foetu morbum ipsum excoli. Patris ius semen virus syphiliticum continere, et foetui se ipsum, quamvis ceteroquin mater optima valeine gaudeat, morbum inferre dicitur.

Swediauer 2) patris semen foetui contagium imrtire posse contendit, negat tamen matrem foetui

Von der Lustseuche, aus dem franz. von Kleffel, mit Anmerkungen v. K. Sprengel, 2 Bde. 1803.

in utero hoc inferre posse. Nunquam post partum in pueris ulcera aut alia contágii syphilitici manifesta signa observaverat, et haec ulcera, quae quatuor, sex aut octo diebus post partum in genitalibus, in ano, in labiis, in ore, etc. oriuntur, aeque ac fluxus e genitalibus et oculis, a contagio, quod in transitu per vaginam matris ex ulceribus ibi locum habentibus concipiunt, dependere putat.

Fleisch 3) syphilidem cum foetu in utero contento a matre communicari posse existimat, quia multi medici infantes matrum lue syphilitica affectarum iam in partu omnibus huius morbi symptomatis affectos viderint. Sic Gruner 4) puerum toto corpore scabie venerea affectum in lucem proditum atque post aliquot dies mortuum esse narrat. Rosenstein 5) et Fabre 6) similes observationes litteris mandarunt. Hunter 7) mulierem syphiliticam gemellos parere vidit, exanthemate toto in corpore affectos, qui mox mortui sunt. Quodsi opinio, Fleisch inquit, qua infantes haud prius quam in partu infici creduntur, plane recta est, haud difficile foret, contagium hac ratione omnino arcere; virus enim syphiliticum in neonatis

---

3) Handbuch über die Krankheiten der Kinder, Leipzig 1803. Bd. 1. S. 425.

4) Almanach für Aerzte u. Wundärzte auf d. Iahr 1784.

5) Anweisung zur Kenntniss u. Kur der Kinderkrankheiten, a. d. Schwed. von Murray, mit Anmerk. von Loder u. Buchholz, 1798.

6) Maladies veneriennes, p. 263.

7) Ueber die venerischen Krankheiten, 1787. 8.

quantum in superficie corporis haeret, ubi neque tanta copia neque adeo concentratum adesse potest, et quidem ex hisce causis:

1. Si partus facilis est, liquor amnii vaginam purgat, et virus syphiliticum, nisi totum, maximam tamen eius partem aufert, et, quod restat, valde dilutum esse debet; aut:

2. Si partus difficilis est et tarde sequitur, vagina siccescit et status oritur inflammatorio propinquus, quo nihil secernitur, quare etiam virus copia haud admodum magna adesse potest. Quodsi nunc etiam partes genitales adipe aut oleo quodam illinuntur, quod his rerum sub conditionibus semper fit et fieri debet, nonne haec remedia aptiora sunt, veneni resorptionem impedire quam promovere?

Virus ipsum, pergit F l e i s c h, non sat celeriter resorberi potest, nam 1. totum infantis corpus muco vel vernice caseosa tectum est, quae venenum impedit, quin statim usque ad cutim penetrare possit. 2. Aer atmosphaericus in cutem neonati tanquam stimulus agit et vasa spastico modo claudit, quare resorptio itidem retardari debet.

Has causas sufficere credit, ut nobis persuadeamus, virus syphiliticum non celeriter et statim post partum aut potius durante partu, sed demum post aliquod tempus resorberi et in infantis corpus recipi. Sane plerumque sat spatii habemus ad neonatum remediis lavandum, quae omne venenum auferre atque contagionem plane impedire valent.

Similem opinionem de hac re Iahn 8) profert: Virus cum foetu in utero a matre syphilitica communicari posse haud negat, neque absonum ei videtur, patrem lue venerea affectum ovum inficere posse. Patrem enim, inquit, primam materiam ad foetum dare, hanc autem non tantum auram vel spiritum, sed corporeum quid esse, unde cantagium vere transire in fiens corpusculum possit.

Consentit cum hac opinione etiam Bell 9) Syphilidem aeque morbum hereditarium esse dicit ut alios morbos, v. c. arthritidem, phthisin, morbum scrofulosum, qui a patre ad infantes transferri possint, quibusque solum infantes neque antea matres inficiantur. Concedit etiam matrem syphiliticam per graviditatem foetui virus inferre posse.

Hufeland 10) haec habet: Quamquam transitus luis venereae a patre ad foetum negatur, et equidem libenter credo, nunquam luem veneream propriam hac ratione propagari, eo certius tamen mihi persuasum habeo, proles delicta parentum saepissime morbi scrofulosi nomine ferre debere. Si consideramus, semen principium roboris aut debilitatis novi corpusculi continere, imo germina ad certos morbos, v. c. lithiasin, arthritidem, phthisin, eo propagari posse, facile intelligi

---

8) Neues System der Kinderkrankheiten, 1805. 8.

9) Abhandlung über den bösartigen Tripper und die venerische Krankheit, 2. Th. 1794. 8.

10) Bemerkungen über die Blattern u. verschiedene Kinderkrankheiten, S. 501.

ihi videtur, semen libidine praegressa robore priva-
m etiam a semine integro diversum esse maximeque
ebilitatem et atoniam systematis lymphatici talem in-
olem prae se ferre. Cumque id, quod morbum et
spositionem scrofulosam nominamus, praeprimis in
ebilitate et atonia systematis lymphatici et in secre-
one humorum prava constet, haud dubito, hunc in-
ntum morbum pro effectu excessuum in venere et
iania habere."

Iam vero quaestio, utrum a parentum alterutro
philitico possit embryoni in ipsa generatione virus
fundi venereum, iure multis dubitationibus obnoxia
t. Nam 1. etiam in summo morbi syphilitici gradu
quaquam omnes humores ita mutantur, ut omnes
nilem inficiendi facultatem adipiscantur, omnium
tem minime semen. 2. Innumera medicorum expe-
nenta testantur, nunquam pueros cum verae luis
nereae signis in lucem prodire, sed signa huius
orbi octavo demum vel decimo die apparere. Ob-
rvationes a doctissimis medicis accurate institutae
tenderunt, matrem non syphiliticam nunquam par-
m syphiliticum edere, quamvis pater generationis
npore lue venerea laboraverit. Quinetiam assumi
test, quum saliva, sanguis et lac matrum syphiliti-
rum contagium non ferant, idem etiam de semine
lere. Semen patris syphilitici, sanguis matris lue
nerea affectae et lac nutricis syphiliticae depravata
idem et corrupta, sed syphilitica esse non possunt.
iiusmodi degenerati humores organismum non sat
mant et nutriunt, quare etiam experientia docet,
ilieres lue universali affectas rarissime vivos infan-

tes parere, aut, si vivunt, tamen aegrotos. Plerumque fit, ut mater absque manifesta causa mense sexto vel septimo partum edat exanimem; aut motus foetus inter mensem sextum et septimum desinat, et infans postea, graviditatis tempore praeterlapso, mortuus et semiputris in lucem prodeat. Si talis infans vivit, valde tamen macilentus est, faciem rugosam praebet, et brevi moritur; sub omnibus his causis contagii syphilitici transitus haud probari potest. Omnes humores mulieris labe venerea affectae corrupti sunt, omnes functiones non tam celeriter procedunt quam in gravida sana; quare etiam fit, ut nutritio foetus impediatur, ut foetus vel ante tempus moriatur vel macrescens et debilis in lucem edatur; attamen haud contendi potest, totum talis mulieris corpus contagio syphilitico inquinatum esse, ita ut partum edat lue universali affectum. Quare neque patris syphilitici semen in conceptione, neque matrem veneream foetui durante graviditate contagium syphiliticum impertire posse credo. Existimo autem, quod etiam celeberrimorum medicorum, v. c. Hunter, Girtanner, Horn, Richter, experientia confirmatur, neonatos tantummodo durante partu in transitu per vaginam infici. Quare mater tum demum foetui contagium syphiliticum impertire potest, si ulcera syphilitica vel fluorem album syphiliticum in genitalibus habet, et quidem foetu per vaginam transeunte. Infantis neonati cutis tenerrima subtilissimaque est, adeoque sensibilis per totum corpus, ut postea per totam aetatem in glande et in labiis; quare ad contagium syphiliticum recipiendum aptissima est. Signa autem contagii recepti

semper, ut iam proposui, secundum celeberrimorum medicorum auctoritatem post dierum octo vel duodecim spatium observantur. Quodsi Fleisch et Jahn ob vernicem caseosam, qua neonati plerumque tecti sunt, talem contagii transitum fieri non posse probare conantur, obliti sunt, nihilominus multas partes valde sensibiles esse et persistere, quod praecipue de oculis, labiis et genitalibus valet. Neque omittendum est, hoc tegumento et praecipue frequentibus lotionibus saepissime infantes a syphilide liberos servatos esse.

Quod infantes interdum germen contagii syphilitici secum in lucem proferre, hoc vero post annorum viginti aut triginta spatium erumpere dicitur, ut Rosenstein, Sanchez aliique putant, extra omnes experientiae limites positum est. Iam Astruc 11) saepe se Rhachitidem vidisse aut affectus rhachitidis congeneres affert, strumas aut strumosos glandularum meseraicarum tumores, atrophiam pulmonarem, ossium distortionem, indeque gibbositatem aliosque non paucos morbos huiuscemodi, in tenella infantum corpuscula traductos fuisse, vel progressu aetatis tacita labe sensim prorupisse: nunquam tamen luem veneream vere sic dictam et pathognomonicis signis conspicuam, iure quasi haereditario, in infantes transmissam se observasse.

Et haec quidem de contagione in transitu infantis per vaginam syphilitica hactenus. Praeterea autem et matrem et nutricem, et famulam, primis post partum

---

11) De morbis venereis, Tom. I. p. 121.

diebus contagio syphilitico quomodocunque lactentem puerum conspurcare, indeque morbum syphiliticum congenitum haberi posse, qui tantum acquisitus sit, utique monendum est. Sic nutrices infantes saepissime per mammae papillam inficiunt, ulceribus syphiliticis obsessam, quod haud rarum est, quia stimulus lactationis saepius causa fieri videtur, qua venenum ad has partes traducatur. Famulae, quae infantes custodiunt, contagium eo iis impertiunt, quod nutrimenta praemandunt, cum ulcera syphilitica in ore habent, aut partibus genitalibus iisdem occupatis, quas frequenter tangendo manus inquinantur, contagium mox in tenellam quamvis pueri partem translaturae.

Restat ut aliam etiamnum ac singularem, qua neonatis contagium syphiliticum inferri potest, viam commemorem, cuius licet rarae accuratissime tamen quisque medicus et chirurgus rationem habeat oportet, quam quidem observandi Rust 12) occasionem habuit. Liceat mihi verba huius viri proferre. „Ante quinquennium," inquit, „in urbe Cracoviensi plures neonati in pene ulceribus affecti erant. In consilium advocatus cum in genitalibus neonatorum contagium syphiliticum adesse non credidissem, sed cum ulcera potius ex circumcisione praeputii in pueris iudaicis orta esse putarem, remedia tantum exsiccantia, et quidem saturnina, praescripsi; — sed non solum non meliora fiebant, sed magis magisque syphiliticorum genuinorum speciem assumebant. In matribus, nutricibus et famu-

---

12) Helkologie, Wien, 1811, 2ter Bd. Pag. 13. Anm.

lis domesticis diligentissima exploratio instituebatur sed nusquam sufficientem huius singularis rei causam reperi. — Morbus latius usque serpsit, ita ut quisque fere neonatus iudaicus ulceribus syphiliticis afficeretur, et plures, qui medici auxilium negligebant, lue universali corriperentur. Res nunc omnium attentionem excitavit, cumque animadvertissem, nullam puellam, sed semper tantum pueros, et quidem paucis post circumcisionem iudaicam diebus hoc morbo affici, circumcisioni proximae ut ipse interessem postulavi. Ibi virum hoc negotium peragentem operatione absoluta sanguinem labiis exsugere vidi, antequam vulnus pulvere exsiccante conspergebatur. Illico os eius explorans inveni, quod suspicatus eram, totum nempe oris et faucium cavum ulceribus syphiliticis affectum, qua quidem ratione in neonatos contagium syphiliticum emanaverat.“

Sane haec contagii via ad rarissimas pertinet, nec simile unquam, quoad ipse memini, exemplum litteris proditum est, cum haec operatio plerumque hominibus bonis et probis, et quidem patri familiae, mandetur. Dignissima autem est, quae hoc loco commemoretur, quum medicos prae ceteris ad summam observandi accurationem in eruendis syphilidis neonatorum causis provocet.

P r o g n o s i s.

Ut adultorum syphilidem medicina saepissime frustra impugnat, maximeque ea periclitantur, in quibus altius radices egit, ita pueri facili plerumque ne-

gotio ea liberantur, dummodo diagnosis certa sit aptaque curatio adhibeatur. Attamen hic morbus semper periculosus est, sanitatem puerorum destruit, haud raro etiam lethalem exitum sumit, si cura negligitur. Prognostica ad syphilidem neonatorum haec fere sunt:

Infantes facilius curari posse dicuntur adhuc lactentes, quam postea. Causa huius rei esse videtur, quod hydrargyrum maxime in systema reproductivum vim suam exercet, quod quidem omnino primis aetatulae annis praevalet.

Contenditur etiam ab auctoribus, infantes, qui in partu inficiuntur, difficiliores esse curatu, quam tales, qui post partum demum per nutricem infecti sunt. Hoc eo niti videtur, quod in nutricibus diagnosis facilior est, quoniam in his medicus syphilidem suspicatur, atque eam saepius invenit quam in puerperis.

Observatio Girtanneri, qua pueri syphilitici multo facilius aetatem infantilem superant, quam sani, absurda quidem videtur, non tamen est, si consideramus, mercurium, qui in syphilide neonatorum adhibetur, in systema reproductivum, uberrimum tot infantum morborum fontem, saluberrime agere, eoque non tantum syphilidi, sed etiam omnibus perniciosis huius systematis morbis remedium optimum fieri.

Facies senilis et rugosa malum signum est. Prognosis antem mala est, si infans haud calescit aut semper dormit; si alvus est copiosior; si inter lactandum voce debili vagit, et si semel vel bis lactavit, tum desinit.

In ore ulcera venerea labiorum et aphthae curari

sunt, si levia et superficiaria sunt, si infantem in atione non impediunt, et si posterior oris pars e se habet. Sed rarissime omnia haec symptomata oris inveniuntur momenti.

Quod attinet ad oculos, oedema palpebrarum, se-io mucosa vel purulenta et diabrosis corneae symp-ata sunt, quae magis terrent quam periculum af-int, donec excretio adest. Haec symptomata non ifera sunt, sed infantes in periculum incidunt, ne uratione corneae obcoecentur. Interdum ophthal- neonatorum tam vehemens est, ut totus bulbus uppurationem abeat. Quod si accidit, signum le-e est, quia inter oculum et cerebrum consensus imus locum habet.

Symptomata aurium periculosissima, si sedem media auris parte habent; sed in externa auris e levioris momenti sunt. Idem valet de pustulis is aridis atque etiam de tumoribus inflammatis acie. Sed pustulae planae lividae, quae brevi tem-e crustas formant, multo periculosiores sunt, et d contagium vehemens indicant et exsiccatione ve-um repellitur atque ideo lethale fit.

Gravedo symptoma lethale est, quoties nulla etio vel nulla metastasis salutaris locum habet, aut ares adeo obstructae sunt, ut infantes in respiran-impediantur, caput retro vertant et facies rubescat. Ulcera venerea labiorum lethalia sunt, si in media m parte sunt, aut si frenulum labii afficiunt. Idem t de ulceribus syphiliticis oris, quamvis super-ria sint; porro, si ad mediam palati mobilis par-extenduntur, et si os nigrescit.

Tumores in abdomine omnes phlegmonodem naturam assumunt atque celeriter in gangraenam abeunt. Ceterum inflammationes phlegmonodes neque discuti neque in suppurationem promoveri possunt et fere semper lethales sunt. Idem valet de ulceribus in regione umbilici, quae brevi tempore lethalem exitum habent. Omnes affectiones in regione umbilici in neonatis periculosae sunt, quare medicus ad quamque exulcerationem, quamvis non syphiliticam, in hac regione animum attentissime advertat oportet.

Ulcera in scroto et circa os sacrum curari possunt, nisi nimis magna sunt et nisi infans aliis symptomatibus periculosis laborat. Ulcera circa os sacrum facillime in cariem transeunt atque eo vitae periculum afferunt.

Pustulae magnae purulentae in digitis manus et pedis curationem admittunt, si singulares sunt nec adeo frequentes. Sin autem valde frequentes sunt confluuntque, cum inflammatione coniunguntur aut in gangraenam transeunt, quare tunc insanabiles atque lethales evadunt.

In cuti pustulae purulentae singulares atque exanthema venereum bonam prognosin ostendunt. Sed si pustulae hae in corpore et in genitalibus frequentes extenduntur, tum curari possunt, si curationem incipias, antequam infans nimis debilis factus est, aut antequam ulcera latiora facta sunt. Idem valet de exulcerationibus superficiariis purulentis, de rhagadibus, de tuberculis in ano et iu pedibus. —

Therapia.

Ipsa curatio aptissime in prophylacticam et radi-
em diducitur. Primum ergo quaerendum est, quo-
do gravidas lue venerea affectas agere conveniat.

Cura prophylactica.

Ut lues venerea, qua gravida mulier laborat, a
u arceatur, cautione opus est, et quidem varia
one medici hanc avertere conati sunt. Hilda-
1) de gravida narrat, quae, praemissis praeter op-
um victus rationem purgantibus, mercuriali lini-
to salivationem subierit, adeo ut et infanti, quem
ıbat, multum salivae per os effluxerit: curàta ta-
fuit una cum infante mater, et post sex circiter
ses vivum sanumque peperit infantem. Memorat
Iauriceau 2) plures lue venerea laborantium
idarum feliciter salivatione curatarum historias.
ell 3) ad curationem gravidarum lue venerea affec-
m mercurio per infrictionem semper utendum
et, quia hac ratione certissime vomitus atque di-
oea praecaveantur, quae remedia mercurialia in-
e adhibita saepe efficere soleant. Hac ratione
n periculum abortum faciendi arceatur, quem ven-
ıli atque intestinorum irritatio excitare possit, si
curius interne adhibeatur. Sed quaeritur merito,

Cent. V. Obs. 97.
Obstetr. art. lib. I. cap. 25.
l. c. Bd. 2. p. 356.

an praegnantes, lue venerea infectae, sine discrimine sanitatis tum propriae tum foetus tuto per mercurialia sanari possint? Secundum experientissimorum medicorum observationes mercurii tum interne tum externe adhibiti usus semper abortum efficit, et quamvis alii dicant, gravidas lue syphilitica laborantes etiam sine mercurii usu tamen partum prius edere, hoc quidem haud saepissime observatur, atque mercurii usus durante graviditate semper remedium periculosissimum est. Equidem mercurio ad gravidarum sanationem tum tantum uterer, si lues venerea in iis tam altum gradum assecuta est, ut vita periclitentur. Si v. c. gravida ulceribus syphiliticis in faucibus laborat, quae palatum destruere minantur; si ozaena affecta est, et doloribus osteocopis nocturnis vexatur, gravidam mercurio utique persanare studerem, et quidem pro rerum statu curationi Weinholdianae eam subiicerem, vel infrictionibus mercurialibus atque diaeta parcissima eam curare conarer, nulla quidem ratione foetus habita, cum hic indicatio adsit, unam saltem vitam servandi, atque matris vita maioris momenti sit quam foetus. Exspectare quidem licet, si mater non sanatur, foetum non tantum praemature editum iri, sed etiam, si hoc non accidit, tam debilem atque exanimem lucem conspecturum esse, ut vix per paucos dies vitam degat. Quodsi autem gravida tantum fluore albo vehementi, atque, ut verisimile est, syphilitico, vel si ulceribus in partibus genitalibus affecta est, cavendum est, ne foetus iu transitu per vaginam contagium suscipiat. Quare curandum est, ut statim post tunicas ovi ruptas partes externae atque vagina aut

diluta argenti nitrici fusi solutione, aut hydrargyro muriatico corrosivo multa aqua soluto diligentissime atque saepius abluantur. Si vagina valde arida est, iniectiones ex oleosis fiant aut adipe vagina infricetur necesse est, ut hac ratione lubrica reddatur. Si ulcera syphilitica adsunt, brevi ante partum unguento mercuriali illinantur. Statim post partum tota neonati cutis diligentissime aqua saponata, quin imo solutione vel argenti nitrici fusi vel hydrargyri muriatici corrosivi valde diluta lavetur, et quidem eae partes inprimis respiciantur oportet, quae durante partu maxime premebantur. Ceterum medicus magna diligentia sanitatem nutricis examinet necesse est, antequam puer mammae admovetur, atque omnino in educatione talium infantum maxima diligentia adhibeatur. Fortasse hac via atque ratione contagium syphiliticum a foetu in transitu per vaginam avertere contingit.

Cura radicalis.

Quodsi cura prophylactica modo exposita non observata est, iamque lues venerea symptomata supra memorata in pueris ostendit, statim ad eam sanandam accedamus et mercurius adhibeatur oportet. Plerumque duae methodi sunt, quibus infanti hoc remedium applicatur: aut nutrici vel matri lactanti, aut infanti ipsi mercurius exhibetur.

Curatio per nutricem difficillima est et longa, si etiam nutrici optima, qua fieri potest, ratione mercurius praebetur; est autem inutilis, si infans ulcera syphilitica in ore habet, quia tum sanae nutricis mammae ab infante venereo mox contagio affectae paulo

post lactationi ineptae redduntur. Tum etiam experimenta illustrarunt, in lacte talium nutricum vel etiam animalium, quibus per longum tempus mercurius praebebatur, neque ullum huius metalli vestigium repertum esse. Attamen num ex his experimentis re vera assumendum sit, lac tale infantibus ingestum impar esse sanandae syphilidi, quaeritur. Constat tamen, lac maternum corticis Chinae usu vim febrifugam; et remediis purgantibus vim purgantem assumere, quamquam haec medicamenta haud quaquam ei per se admiscentur. Atque saepissime quidem hac methodo, dum nutrici mercurius praebebatur, syphilis sanata esse dicitur, et observatum est, in nutrice ipsa mercurium tantum cautissime, et optime quidem per frictiones adhiberi debere, nisi lac infanti damno sit, tormina vehementia et diarrhoeas efficiat et infelicem quidem eventum adducat. Attamen raro pro venereo infante nutrix sana etiam magna data pecunia tali mercurii usui se subiiciet; tum etiam crudele foret, eam nutritione infantis syphilitici contagio exponere. Optimum itaque erit, ut infans venereus, praesertim cum symptomata eius localia in ore adsint, via artificiali nutriatur. Haud infitiandum quidem est, hac ratione vitam talis infantis difficillime tantum servari posse. Attamen si infantem nihilominus per mammam matris nutriri vis, fortasse aptum esset, nutrici semper mercurium interne porrigere; non solum eo consilio, ut infans hac re sanetur, sed ut nutrix ipsa tuta reddatur. Infanti diutius mammam nutricis praebere, quae ei contagium syphiliticum intulit, nullo modo suadendum esse quisque facile intelliget. Ceterum in-

ns statim a mamma amovendus est, si symptomata calia in mammae papilla observata sunt.

Alii, v. c. Rosenstein, suaserunt, ut caprae liquis corporis locus ad cutem tondeatur, unguentum ercuriale illinatur, atque infans huius caprae lac biat. Sed talis lactatio valde incommoda est et capra revi post in trismum incidit ac simul cum ea infans erit.

Etiam curatio per fumigationem in sananda neonatorum syphilide laudata est imprimis a facultate edica Parisiensi. Cinnabaris vel Hydrargyri sulphuti rubri grana duodecim ad quindecim in cubiculo l hanc rem parato in carbones sparguntur, et infans tto corpore veste involutus initio per partem sexagenam horae quintam, tunc decimam et denique tricenam vapori exponitur, ubi tamen caput liberum rvari debet. Postea infans non statim in lecto pondus est, sed aliquamdiu sub divo circumferatur portet. Facultas medica confirmat quidem plus quam uindecim fumigationes raro ad curam perfectam nesse fuisse; haec tamen methodus periculossima est quidem valde incommoda multasque difficultates raebet.

Optima syphilidem neonatorum sanandi methodus mper haec erit, qua infantibus ipsis mercurius interne porrigitur, maxime cum hydrargyri usum optime, quidem melius quam adulti, ferant. Sed medicaina mercurialia lenia aptissima sunt et maxime tuta; hementiora haec tenerrima aetas non sustinet, quare nnia salia mercurialia graviora, ut hydrargyrum muiaticum corrosivum, mercurius nitrosus et phospho-

ratus, interne adhiberi non debent. Idem valet de mercurio praecipitato rubro, qui ad internum usum incommodus est. Optimum remedium erit Hydrargyrum muriaticum mite ad grani partem octavam, quartam vel dimidiam pro aetatis ratione bis die porrectum. Etiam Mercurius solubilis Hahnemanni valde laudatur iisdem dosibus, quibus Calomelas, attamen non plus quam grani quadrantem pro dosi adhiberi oportet. Si diarrhoeae copiosae incidunt, Calomelas vel Hydrargyrum oxydulatum nigrum cum pulvere gummi mimosae coniungatur et in regione ventriculi et umbilici unguentum illinatur ex unguenti rosati cum Ol. Nucistae aa uncia dimidia, et mixturae oleoso-balsamicae drachmis duabus. Inunctiones quoque ad partes femorum brachiorumque internas iuxta vasorum lymphaticorum cursum itidem adhiberi et vicissim institui possunt. Etiam mercurius gummosus Plenkii, mellitus et saccharatus haud incommoda remedia sunt. Magnum usum praebet hydrargyrum cum sulphure et antimonio coniunctum, ut Aethiops mineralis et antimonialis, Pulvis Plummeri.

Salivatio neonatorum rarissime a mercurii usu timenda est, attamen si appareat, quod semper tarde accidet, regimen diaphoreticum observetur, mercurii usus per aliquot dies intermittatur et medicamentum leniter laxans porrigatur ad salivationem sistendam.

Maximi momenti in sananda neonatorum syphilide est diaeta. Lac neque tenuius neque spissius esse debet, sapor sit dulcis atque gratus, non acidus, quia hoc cum mercurii usu non convenit. Tum etiam balnea adhibenda sunt, tum ex aqua tepida tum ex herba Cicutae aliisque decocta. Observatio tamen post balneum adhibenda est, ut infans quam celerrime detergatur, ne refrigerium patiatur. Praeter balneum aëris puri accessus ad infantem quotidie praestetur, sed abstineatur, si coelum nubilum atque frigidum est. Ceterum etiam externa mundities tum quod attinet ad cubiculum, tum ratione linteorum adhibenda est; praeterea motus in aëre puro calido non negligendi sunt, et vestes infantis semper tales esse debent, ut perfrigerium non admittant.

Curatio variorum symptomatum localium in universum eadem est ut in adultis. Ulcera atque aliae degenerationes syphiliticae solutionem hydrargyri mu-

itici corrosivi valde dilutam et unguentum hydrargyri
bri lene postulant. Attamen usus remediorum lo-
lium in ulceribus venereis saepissime in ore appa-
ntibus magnam difficultatem praebet magnamque
utionem exigit, ne quid infans devoret.

Restat ut aliqua de curanda ophthalmia syphilitica
neonatis frequentissima proponam. Si medicus initio
orbi statim (quod quidem rarissime accidet) vocatur,
ethodo antiphlogistica et quidem pro morbi et con-
tutionis ratione modo efficaciori modo leniori uti
bet. Quare hirudo in interno oculi angulo appli-
tur et aqua frigida in oculum adhibetur. Sed ra-
ssime in hoc primum morbi stadium medicus incidet,
are si muci vel puris secretio maxima est, prae
nnibus mundities diligentissime adhibenda est, ne
teries puriformis oculum et imprimis corneam laedat.
aque saepissime fomentationes in oculos ex lacte
ndo, infuso florum Chamomillae, Malvae, fiant,
uli cautissime spongia ex eiusmodi aqua decocta ex-
essa purgentur, palpebra superiore antea diligentis-
me levata, et si palpebrae propter magnum coniunc-
ae tumorem aperiri non possunt, ope clysteris sub-
oris aquae supra memoratae in angulum oculi ex-
num infundantur. Nocte quidem hae lotiones oculi
pissime iterentur necesse est. Remedia acria ad-
ngentia tum demum adhiberi debent, si vehementia
ammationis debellata est, quod quidem brevi con-
uimur. Initio fomentationes saepissime iteratae
lintea ex infuso herbarum aromaticarum, vel ex
utione Vitrioli albi aut extracti saturnini (grana vi-
ti ad triginta ad aquae uncias decem) expressa con-
niunt; postea si muci secretio minuitur, Vitrioli al-
grana quinque, decem ad quindecim aquae destil-
te unciis octo soluta, additis spiritus camphorati
cia semis, vel Camphorae uncia una, Vitrioli coeru-
et Boli armenae aa unciis quatuor maximum usum
estant, quam mixtionem Ware et Scarpa adhi-
nt, et quidem huius pulveris uncia dimidia ad aquae
ram sumitur, percolatur atque residuum tanquam
lyrium adhibetur. Haud minus ab Heckero aliis-
e formula haec laudatur:

℞. Hydrargyri muriatici corrosivi gr. dimid. — 1-2.
Extracti Opii aquosi drach. dimid.
solve in
Aquae rosarum unc. IV.
Mucilaginis Seminum Cydoniorum unc. dimid.
MD.

Adamus Schmidt hanc formulam commendat, quae etiam instituto clinico huius universitatis chirurgico-ophthalmiatrico maximo cum fructu adhibita est:

℞. Zinci sulphurici Scrupul. dimid.
solve in
Aquae rosarum unc. VI.
adde
Aceti saturnini drach. dimid.
Spir. camphor. drach. I.
MDS.

Ter die oculus hac aqua spongiae ope eluitur, bis quotidie spongia oblonga immergitur, atque guttulae aliquot inde expressae in oculum iniiciuntur, tum lintea ea madefacta saepius oculo imponuntur, quae per horam ibi relicta optime oculo conveniunt. Si ulcera in cornea apparent, quotidie Laudanum liquidum Sydenhami semel vel bis penicilli ope in oculum fertur. Si denique chronica tantum palpebrarum intumescentia resistit, unguentum ex Hydrargyri praecipitati rubri drachma una vel una et dimidia cum Butyri recentis insulsi unciis duabus, vel idem remedium cum Tutia, Lapide divino et Camphora adversus maculas corneae remanentes maximo cum eventu adhibetur. Omnino autem in hac curatione operam nos dare oportet, ut varios inflammationis gradus recte cognoscamus, et quidem modo remedia relaxantia, modo stimulantia et adstringentia adhibeamus. Ceterum secretio purulenta celeriter tolli non potest. Malum enim certas periodos absolvere debet; per mensem certe vel sesquimensem persistit, et remediis fortibus nil efficitur, contra damnum aegrotulo infertur. Praeterea aegrotulus in aëre puro sicco, neque nimis calido neque nimis frigido, atque in cubiculo bene obscurato habeatur. Ad internum usum Hydrargyrum muriaticum mite praestantissimum est.

VITAE CURRICULUM

[E]X DECRETO GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS ADIECTUM.

[E]go Guilelmus Ries mense Januario anni MDCCC [Ha]mburgi natus sum. Parentes carissimi ut in scholis [pri]vatis a tenerrima inde aetate primis litterarum initiis [im]buerer curaverunt; puerum vero me et adultum gym[nas]io, quod Altonae floret, mandavere. Uno tantum, et [qu]od excurrit, anno praeterlapso, artibus et litteris, qui[bus] ibi me dederam, eruditus, scholam adii, quae Joan[nei] nomine rectore J. Gurlitt, viro clarissimo, hodieque [Ha]mburgi floret. Ex qua omnium praeceptorum con[sen]su iuvenili aetate rite ac solemniter dimissus, et manu [rec]toris, — cuius cum egregiae humanitati tum doctissi[ma]e institutioni permulta me debere gratissimo profiteor [ani]mo, — maturitatis testimonio exornatus, ut arti me[dic]ae et chirurgicae studerem, Kiliam me contuli, ubi [Pf]edemanno, rectore magnifico, septimo Calend. Maii [ann]i MDCCCXX civium academicorum numero adscrip[tus], hisce interfui scholis: Ill. Fischer de osteologia, de [vaso]rum lymphaticorum anatomia et pathologia, de ana[tom]ia et physiologia nervorum corporis humani et de [arte]riis venisque; Ill. Pfaff de Physica experimentali, de [Gal]vanismo, Calore, Chemia materiae medicae et de visu [tam] naturali quam instrumentis adiuto; Ill. F. Weber de [Bota]nice et Ill. Reinhold de Logice. Ill. Fischer et Exp. [Jes]sen, illius universitatis prosector, cadaveribus disse[can]dis me instituerunt. Inde Octobri mense anni [MD]CCCXXI Berolinum profectus sum, ubi a Cel. Wil[ken], fasces academicas tunc temporis tenente, in album [rela]tus has frequentavi scholas: Ill. Rudolphi de ency[clop]aedia medica, de anatomia generali et organorum sen[suu]m, de anatomia comparata et pathologica, atque de [phy]siologia; Ill. Knape de splanchnologia. Iisdem quo[que] viris ducibus in secandis me exercui cadaveribus. [Ill.] Link Botanice et Pharmacologia aeque ac Biologia; [Ill.] Hermbstaedt Chemia experimentali; Exp. Schubarth [Che]mia pharmaceutica et Toxicologia me instituere. [Sch]olis deinde, quas Cel. Osann de materia medica et de [font]ibus medicatis habuit, interfui. Cel. Wagner praeter [gene]ralem, quae pathologiam, materiam medicam et the-

rapiam generalem complectitur, medicinae practicae partem Medicinam quoque forensem mihi explicuit. Illustr. Horn pathologiam, therapiam specialem, morbos syphiliticos; Perill. C. W. Hufeland Diaeteticen, pathologiam et therapiam morborum acutorum me docuerunt. Ill. Berends Hippocratis aphorismos, Cel. Hecker Celsi aliquot libros exponentes audivi. Nec minus Chirurgiam tam generalem quam specialem, Akiurgiam, artem fascias imponendi atque Ophthalmiatricen Exp. Jüngken me edocuit. Cel. Kluge de ossibus fractis et luxatis disserentem audivi. Ill. de Siebold et arte obstetricia tam theoretica quam practica me instruxit et in machina phantome me exercuit. Interfui denique exercitationibus clinicis, tum medicis, tum chirurgicis, in iis, quibus Ill. Hufeland, Berends, de Siebold, Graefe et Neumann praesunt, litterarum Universitatis nostrae institutis et in Caritatis nosocomio. Ceterum morborum curandorum occasionem mihi praebuit Exp, Boehr, cui etiam ob summam humanitatem, qua usum librorum suorum ad dissertationem hanc conscribendam mihi concessit, gratias ago quam maximas. —

Jam vero tentamine et examine rigoroso coram gratioso medicorum ordine rite absolutis, spero fore, ut, specimine hoc academico publice defenso, hodierno die Doctoris medicinae et chirurgiae honores rite adipiscar.

THESES DEFENDENDAE.

I.

Syphilidem hereditariam atque congenitam nego. —

II.

Signa graviditatis omnia incerta.

III.

Arthritidem inter et Rheumatismum maximum discrimen.

IV.

Urethritidis et ulceris venerei non idem contagium.
